

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἀποστολή Μελαχρινού. Ο ΔΡΟΜΟΣ ΦΕΡ-
ΝΕΙ... Νὰ κ' ἕνα βιβλιαράκι μὲ στίχους πού τὸ θέ-
λαμε νάνα γραμμένο στὴν καθαρεύουσα. Δυστυχῶς
εἶναι γραμμένο κι αὐτὸ στὴ δημοτικὴ, καὶ μ' ὄλη
τὴν καλὴ διάθεσιν ποῦχομε νὰ τὸ παινέσουμε, κά-
ποιος φόβος μᾶς κρατᾷ μὴπως μὲ τὰ παινέματα
θυμώσει ὁ ποιητὴς πού μπορεί — ποῖός τὸ ξέρει; —
νάγραφε ἐπίτηδες τοὺς στίχους τοῦ τέτιους, ὅχι
γιὰ νὰ παινέθουνε, μὰ γιὰ νὰ κοροϊδεύθουνε ἀπὸ
μαλλιάρους κι ἀπὸ κουρεμένους. Κάθε ποιητὴς ἔχει
τὴν ἰδιοτροπία του, κι ὁ κ. Μελαχρινός, πού φαί-
νεται νάνα ποιητὴς, ἔχει τὴν ἰδιοτροπία νὰ γρά-
φει στίχους σὰν κι αὐτοῦ:

Κι ἀπὸ τὴ θρύσουλα
τὴ Δροσοῦλα,
τὴ ξωθιά της
— τρισαλλοιά της! —

τὴ ρουφάει
καὶ πάει,
μαύρη Λάμια
μὲ καλάμικ.

Τὸ σουραῦλι
πού αὔλει
μέσ' τὴν ἄγνη
ἀδράχνει

κι ὡς σφυρίζει
πὸς χαμίζει
στοῦ ἀγού τὸ χνάρι
τοῦ καημοῦ τὸ σμάρι.

Καὶ παγέριες
βέργιες
ὡς πέτιοῦνται
ὄρχιοῦνται

μέσ' τὸ μεσημέρι
γύρω σὲ πανέρι
πὸχει ζάρφια
μοσχοκάρφια

κι ἀπὸ κεχλιμπάρια
φυλαχτάρια
καὶ ψηφίδια
ἀπὸ χοχλίδια,

σὲ κανίσκι
πού ἴσκιοι
πέφτουνε μόνε
τῶν φιδιώνε.

Τὰ χατχάσια
ὡς πεμπιά τάσια
πίνουν ὕπνο
δειπνο,

καὶ τὸ δύσεμα ὡς ταῶν
ἀπλώνει
πίσου ἀπὸ τίς λατάνιες
τίς τιτάνιες.

Μπορεῖ νάνα ποίηση κι αὐτὸ ποῖός ξέρει! Μή-
πως ὁ κ. Ξενόπουλος δὲ βρῆκε ποίηση στὰ ξεκάρ-
φωτα καὶ ξεβιδωμένα πεζολογήματα τοῦ κ. Κα-
βάφη;

Κι ὅμως ὁ κ. Μελαχρινός, στοίχημα βάζουμε,
μποροῦσε, ἂν ἤθελε, νὰ μὴ γράφει τέτιους παλαβοὺς
στίχους. Ποῦ καὶ ποῦ, σὰν βαριέται νὰ κάνει τὸν ἰδι-
ότροπο, πετάει στὸ βιβλίο του, μὰ σὲ λίγες, σὲ πολὺ
λίγες μεριές, στίχους φρόνιμους σὰν κι αὐτοῦ:

Ἐλα νὰ ξεχαστοῦμε στὰ τραγούδια,
ἔλα νὰ ποῦμε ὅ,τι ἐλησημονήθη,
στ' ἀρχνισμένα χρόνια πού δὲν ἤρθανε
ἔλα νὰ ζήσουμε σὰν παραμύθι.

Εἶναι οἱ τελευταῖοι στίχοι τοῦ βιβλίου του. Κι
ὅποιος ἔχει τὴν ὑπομονὴ νὰ φτάσει ἰσὺ μ' αὐτοὺς,
νοιώθει κάττι ξανάσασμα σὰν ἐκεῖνος πού ἀνεδαίνει
Ἀδγουστιάτικο καταμεσήμερο στὴν κορφή τοῦ Ὑ-
μηττοῦ καὶ βρῖσκει δὺ γουλιές νερό νὰ δροσίσει τὸ
κατὰστεγνο λαρύγγι του.

Δ. Τ.

ΠΟΝΟΙ ΚΡΥΦΟΪ

Στὸ φίλο μου Κ. Γούναρη

Νᾶξερές πόσα μέσσι μου ἐλουλούδιωσαν
καὶ πόσα μοῦ ἐφουροτούνιασαν κρυφὰ τὰ στήθεια!
Νᾶξερές τῆς χαρᾶς πού μοῦ βασίλευε
καὶ τῶν κρυφῶ μου πόνων τὴν ἀλήθεια!

Ὅταν τὰ κύματ' ἄρρωστα θρηνοῦν
σιᾶπωνα νύχια τῆς σιεριᾶς ἐκείνης,
τὸ βάθος νᾶξερές τᾶχνὸ κι ἀνήλιαστο
τῆς με πληγῶναι ὀλόθλιφτης ὀδύνης!

Θωρεῖς; Ποτὲ τὰ μάτια μου δὲν ἔδειξαν,
τί χαλασμοὶ στὰ στήθεια μου κρυφογεννῶνται,
πόσες χαρὲς γενῆκαν μαύρα σύγνεφα
καὶ μὲ μιὰ θλίψη μέσα μου — ὦϊμέ — πλανῶνται.

Ὅχι. Ὅντε στοῦ θανάτου μου τὸ σύμβολο,
ἀπάνω στὸ σταυρὸ μου θεὲ νὰ δῆς γραμμένο
τὸ μου ἀνθήσε στὰ στήθη καὶ μαράθηκε
ὡσὰν μᾶς ἀνοιξῆς λουλοῦδι μυρωμένο.

Καστελλόριζο

Μ. Γ. ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ

Ὅπως δηλ. τὸ Γιωργάκι, τὸ Μαριγούλι, τὸ Λε-
νιὸ κτλ. πῆραν ἀφτὰ τὰ μικροντικὰ ὀνόματα, ὅ-
ταν εἴτανε μικρὰ, κ' ὕστερα σὰ μεγαλώσανε, ἀπ'
τὴν ἀναθρη κλητικὴ, πού δὲν ξεχωρίζει γένος, δηλ.
Γιωργάκι—Γιωργάκη, Μαριγούλι—Μαριγούλη, Λε-
νιὸ (το)—Λενιὸ (ή) κάναν κι ὀνομαστικὴ ὁ Γιωρ-
γάκης, ἡ Μαριγούλη, ἡ Λενιὸ (καὶ γιὰ τοῦτο ἴσα
ἴσα ἀφτὰ τὰ: Λενιὸ, Ἀργυρὸ, Χαῖδο κτλ. πρέ-
πει νὰ γράφονται μὲ ο (πρβλ. Χιὸ Κύπρο κτλ.) κι
ὄχι μὲ ω τάχα σὰν τ' ἀρχαῖα λεχῶ ἤχῶ γιὰτι
τ' ἀρχαῖο ἀφτὸ ω εἶν' ἄλλο, καὶ στὴ Ρωμαϊκὴ
ἔγινε ου (πρβλ. μιμῶ—μαῖμού, ἀλωπῶ (8)—ἀλω-
πού) καὶ μὲ τοῦτο τὸ ο δὲν ἔχει καμῖαν ἀντά-
μωση), ἔτσι καὶ τὰ: τὸ ἀρχοντόπουλον, τὸ βασιλό-
πουλον κτλ. ἔγιναν ὁ ἀρχοντόπουλος, ὁ βασιλόπου-
λος κτλ. κι ἀπ' ἀφτὰ πάλε θηλυκὰ ἡ ἀρχοντοπούλα,
ἡ βασιλοπούλα κτλ.

Καὶ καθὼς πάλε κάθε μικροντικὸ στὴ Νεολλη-
νικὴ γενάμενο ἀρσενικὸ χρησίμεψε καὶ γιὰ οἰκογε-
νειακὸ ὄνομα λ. χ.

—ακι—ακης: Δασκαλάκης, Λουλουδάκης κτλ.

—αδι—αδης: Βεργάδης, Μεσάδης κτλ.

—ουδι—ουδης: Στρατούδης, Καλούδης κτλ.

—ικι—ικης: Παρδίκης, Ραδίκης κτλ.

—αρι—αρης: Βλαστάρης, Κριάρης (χωρὶς νὰ
τὰ συχίζουμε μὲ τὰ — arius — αριος — αρης Γελα-
δάρης Καρθουάρης κτλ.)

—αφι—αφης: Χρυσάρης, Θεοφης κτλ.

—ουλη—ουλης: Κυριακούλης, Γιωργούλης κτλ.

—ελι—ελης: Κωστέλης, Σαλτέλης κτλ.

—ιασι—ιασης: Κυρίτσας, Καρδαμίτσας κτλ.

Ἔτσι καὶ τὸ μικροντικὸ —πουλο—πουλος πέ-
ρασε στὴ Ρωμαϊκὴ γιὰ οἰκογενειακὸ: λ. χ. Ξεν-
τόπουλος (9) Συρόπουλος (10) Φραγκόπουλος (11)
καὶ χιλιαδὺ ἄλλα Παπαδόπουλος, Ἱατρόπουλος,
Δημόπουλος καὶ πάει λέγοντας.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

(8) Μιχ. Ἀχομινάτ. τομ. 6' σ. 355, 24 Λαμ.—Ἡ-
συχ. στὴ λέξη.

(9) Καντακουζ. 6' 7.

(10) Μιχ. Ἀχομιν. τομ. 6' σ. 310, 20 καὶ 27 Λαμ.

(11) Καντακ. γ'. 28.

Θέλησα νὰ σφαλῆξω τὰ μάτια... δὲ μπόρεσα.
Εἴταν πιδ δυνατὸ ἀπ' τὴ θέλησή μου, πιδ δυ-
νατὸ ἀπὸ κάθε τις. Ἐπιταχτικὸ! Ἐπρεπε!..
Καὶ εἶδα!.. ναὶ κύριε, εἶδα!.. Τὸ μάντεψα τὸ ἐμ-
πόδιο πρὶν ἀκόμα φανῆ. Σὲ λίγο οὔτε ἀμφίβαλα
πιὰ...

Εἴταν ἕνα τραῖνο πού κάτι εἶχε πᾶθει καὶ μᾶς
σφαλνοῦσε τὴ γραμμὴ. Διακρίνα τὴ μαύρη του
σκιά καὶ τὰ πιασινὰ του φῶτα!

Ὅλο καὶ πλησίαζε!.. ὄλο καὶ πιδ κοντὰ!..
Μήπως τὸ ξέρω τί μοῦ ἦρτε καὶ χούηξα «Βοήθεια!
Σταματήστε!..» Ποῖός νὰ μ' ἀκούση;.. Ἦρταμε
πιδ κοντὰ. Εἶμουν πεθαμίνος, ὀλόκληρος, παντοῦ...
ἔξῳ τὸ κεφάλι μου. Κι αὐτὸ ζοῦσε τὴ φριχτὴ ζωὴ
πού τοῦδιναν τὰ μάτια μου βλέποντας μέσ' στὴ
νύχτα... ταυτιά μου ἀκούοντας ὄλους τοὺς κρότους
ξεχωριστὰ ἀπὸ τὸ πανδακμόνιο τῶν τροχῶν... καὶ ἡ
θέλησή μου δίνοντάς μου ἀπελπισμένες διαταγὲς σὰν
ἕνας στρατηγὸς πού προσπαθεῖ νὰ περιμαζέψῃ τοὺς
στρατιῶτες του πού τῶκοψαν φευγάλα!.. Ἦρταμε
ἀκόμα πιδ κοντὰ! κάτι περισσότερο ἀπὸ πεντακό-

σα μέτρα... κάτι πιδ πολὺ ἀπὸ τρακόσα... σκίε
τρέχανε στὴ γραμμὴ... νά! ἀκόμα πιδ κοντὰ...
κάτι παραπάνω ἀπὸ ἑκατό... νά!.. ἑκατὸ μέτρα...
πὲς μιὰ ἀστραπὴ!.. τετέλεσται!.. Τράνταγμα!..
τσάκισμα!.. κομάτισμα!.. Μανκελλιό!..

Ἄ! ἀδερφέ μου!.. Ὅποιος δὲν τὸ εἶδε τέτιο
πράμα!..

Ἦρτα στὸν ἐμαυτὸ μου! Εἶμουν κάττω ἀπὸ ἕνα
σωρὸ συντρίμια. Σπαραχτικὲς φωνὲς σκίζαν τὸν
ἀέρα τῆς νύχτας. Ἐνοιωθα μερικὸς πού θὰ τρέ-
χανε στὸν κάμπο μὲ φανάρια, ἄλλοι πού θὰ κου-
βαλοῦσαν πληγωμένους... ἔδῳ μουγκρίσματα... ἐκεῖ
κλάμματα...

Τᾶκουα δλα... τᾶχα μπρός μου... πὲς πὼς τᾶ-
βλεπα δλα! Δὲν πονοῦσα. Δὲ σκέπτομουν. Δὲν ζη-
τοῦσα βοήθεια...

Κι ἀνάμεσα σὲ δὺ στύλους πού σταυρώνουνταν
ἀπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου, κοντὰ κοντὰ, τόσο π'
ἀκουμποῦσαν τὰ χεῖλιά μου, ἔβλεπα μιὰ καθάρια
καὶ γλυκιὰ γωνιά τοῦ οὐρανοῦ καὶ μέσα ἕνα χαρι-
τωμένο ἀστρουλάκι πού σπιθοβολοῦσε τραμουλια-
στὰ... καὶ τᾶβλεπα... καὶ τᾶβλεπα... τὸ χαριτω-
μένο τᾶστρουλάκι!..

Πόλη

ΤΑΝΤΑΛΟΣ